Första numret å det nya året utkommer fredagen den 6 januari.



December — Andra profnumret — 1887

Byrå: 8 Sturegatan 8 — Annonspris: 25 ö. pr petitrad (=12 stafvelser)	Tidningen kostar endast 1 krona för qvartalet. postarvodet inberäknadt. — Ingen lösnummerförsäljning!	Redaktör och utgifvare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 9—10 och 4—5. Stockholm, Gernandts Boktr.-Aktieb.	Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. — Sista numret i hvarje månad innehåller en fullständig mode- och mönstertidning.	Prenumeration sker: I landsorten: endast å postanstalterna. I Stockholm: hos redaktionen, å Stadspostens hufvudkontor, i de större boklådorna samt å tidningskontoren.

I denna ljufva tid det fins dock månget hus,
Som ingen glädje har och intet juleljus.
Så gifve den, som kan! O, öppna, öppna blott
Din mun till vänlig tröst, din hand att göra godt!

C. D. af Wirsén.

Till Iduns läsarinnor!

Då vi härmed utsända det andra profnumret af »Idun, praktisk veckotidning för qvinnan och hemmet», vilja vi i så korta ordalag som möjligt och särskildt för dem, som må hända ej varit i tillfälle att se det första profnumret, omnämna tidningens syfte och plan.

Idun vill blifva qvinnornas egen tidning, vill blifva en tidning för den stora klass af qvinnor, som med ett gemensamt namn kan kallas **hemmens qvinnor.**

Idun kommer derför att meddela korta och lättfattliga uppsatser i alla frågor, som beröra qvinnan och hennes verksamhet och i synnerhet hennes verksamhet i hemmet och för de sina.

Idun vill emellertid också egna uppmärksamhet åt de talrika qvinnor, hvilka äro i saknad af något egentligt hem, och som, under det de för att skaffa sig sitt uppehälle arbeta för andra, måste vara allt för sig sjelfva.

Idun är varmt intresserad för qvinnans framåtskridande i upplysning och sjelfständig verksamhet, för så vidt det ej sker på bekostnad af hennes qvinlighet.

Idun skall på ett lättfattligt sätt söka belysa de frågor för dagen, som kunna intressera fruntimmersverlden, äfvensom i sammanträngd form meddela de vigtigaste af dagens händelser (Början härmed göres först på nyåret).

Idun håller sina spalter öppna för alla, som kunna hafva något, om ock aldrig så litet, att meddela tidningens läsarinnor, och hoppas redaktionen att på detta sätt småningom förvärfva sig en hel stab af flitiga medarbeterskor.

Idun är ej afsedd att vara någon egentlig illustrerad tidning, men kommer dock att då och då intaga en och annan liten fin illustration. Särskildt vilja vi nämna, att

Idun ärnar under det nya årets lopp (början göres må hända redan i årets första nummer) meddela ett helt porträttgalleri af qvinliga personligheter, som på ett eller annat sätt gjort sig bemärkta, t. ex. för framstående qvinliga egenskaper, på literaturens eller vetenskapens område, såsom uppfostrarinnor o. s. v. Iduns läsarinnor torde då ock få se dragen af tidningens mera bemärkta och flitigare medarbeterskor.

Idun kommer att hvar eller hvar annan månad anordna **pristäflingar** *i ämnen, som beröra hemmet och qvinnans öfriga verksamhetsområde. Början härmed har gjorts redan i profnumren (Se uppropet till husmödrarna å annat ställe i tidningen!)*

Idun har en synnerligt rikhaltig afdelning **för husmödrarna,** *i hvilken dessa erhålla en mängd rent praktiska råd och anvisningar af alla slag.*

Idun kommer att hålla en mycket **intressant följetongsafdelning,** *omvexlande med originalarbeten och öfversättningar. Bland de förra må, såsom redan bestämda att på nyåret intagas, nämnas »Fosterdottern» af Elna Tenow samt »En ketts bekännelser» af Mia, under hvilket märke döljer sig en mycket känd förf.*

Idun har särskild läkare anstäld — en af hufvudstadens yngre och skickligare — hvilken i en omsorgsfullt skött **läkarerådsafdelning** *kommer att stå tidningens ärade läsarinnor till tjenst, då så behöfves. De hafva endast att till Redaktionen af Idun, Stockholm, insända sina förfrågningar med tydligt angifvande af de åkommor, af hvilka de lida, samt underteckna dem med någon signatur. (Å hvarje dylikt bref bör stå ordet: Läkareråd).*

Idun meddelar för öfrigt så vidt möjligt alla slags upplysningar och svar å ingångna förfrågningar, intager alla slags annonser, som beröra familjekretsen, såsom förlofnings-, vigsel-, födelse- och dödsannonser, annonser om lediga platser inom familjen m. m. dylikt.

Idun vill sålunda blifva ett verkligt och nyttigt **föreningsband familjerna emellan** *samt en praktisk och tillförlitlig rådgifvare i allt, som kan intressera fruntimmersverlden.*

Idun har redan förvärfvat sig flere framstående medarbeterskor, bland hvilka må nämnas fruarna **Mathilda Langlet, Eva Wigström (Ave), Elna Tenow (Guido)** *och* **Cecilia Holmberg, f. Bååth,** *samt fröknarna* **Mathilda Roos, Clara Smitt** *m. fl.*

Idun synes redan hafva väckt det **lifligaste intresse** *bland qvinnorna i alla delar af landet, ty* **tusentals reqvisitioner** *å båda profnumren ingå.*

Idun har ock inom hela den svenska tidningspressen rönt det välvilligaste mottagande.

Idun gifver slutligen alla sina prenumeranter utan vidare kostnad med sista numret i hvarje månad en med goda bilder och god text försedd **fullständig**

Modetidning

med mönsterbilaga. Och dock kostar tidningen

endast 1 krona

för hvarje qvartal, postarvodet inberäknadt.

Idun tillhandahålles i landsorten endast genom postverket, i hufvudstaden genom redaktionen, Stadspostens hufvudkontor (Klara v. kyrkogata 3 A), de större boklådorna och tidningskontoren.

Idun säljes ej lösnummervis annat än i och för kompletteringar. En hvar, som vill hålla tidningen, har att å något af nyssnämda ställen i förskott erlägga 1 krona för hvarje qvartal. I landsorten boende böra å närmaste postanstalt uppgifva namn och adress samt erlägga afgiften.

Idun önskar damerna till sist en i alla afseenden **god jul** *samt hoppas att under det kommande året återfinna dem samtliga såsom tidningens läsarinnor!*

Dröjen derför ej att prenumerera!

Med utmärkt högaktning

Redaktionen.

Ärade läsarinnor, arbeten för spridningen af eder tidning!

Julgåfvor.

Så ömt han svepte kappan
Kring hennes vackra byst.
Och man gick nedför trappan,
Se'n man hvar andra kysst.
Nu juluppköp skall göras
Utaf de unga tu;
Han var en man. förälskad,
Och hon hans lilla fru.

En smula biter vinden,
Men det har ingen nöd.
Han ser den kära kinden
Få helsans vackra glöd.
Tänk, att så tungt hon armen
Mot honom stöda näns!...
Hvar höjning utaf barmen
Emot hans hjerta käns.

På hufvudgatan viker
Nu in det unga par.
Hvad strålande butiker
Längs asfaltstrottoar!
Och ack! när blickar sätta
I brand hvar hjert-atom,
Är gufligt svårt att vara
En duglig ekonom.

De stanna framför fönster,
Som blända med sin lyx. —
»Nej, ser du, hvilket mönster!
Och mattan der, — hvad tycks?
Och der — åh, käre, käre!
Nej, maken aldrig fans!
Jag menar detta armband
Med diamanters glans.»

Så, hycklande, hörs stamma
Den lilla som på skämt.
Hon visste: i det samma
Var också köp bestämdt.
Men plötsligt ifrån glittret
Hon blickar längre fram
Och får kring fina munnen
En min helt allvarsam.

I nästa tvärgrändshörnet
Framför en ringa bod,
Som just på lyx ej stötte,
En pilt i trasor stod.
Hans lilla pigga näsa
Mot rutan tycktes platt.
Man kunde tydligt läsa:
»Der inne fins en skatt.»

En skatt, han ej mot dussin
Af diamanter bytt:
En kaka, som med russin
Och annat godt man prydt.
»Tänk, om blott rik jag vore,
Då vore ingen nöd;
Då finge jemt jag äta
Mig mätt af sådant bröd!» — —

De sågo på hvar andra...
En hvar utaf dem såg,
Hur i den andres ögon
Ett fuktigt glitter låg.
En föresats, en tanke,
Ett löfte deri fans,
Som kom dem glömma armband
Och diamanters glans.

Oscar Guldbrand.

Julpligter och julfröjd.

Julen stundar — denna, den käraste at våra fester, årets sorglösa hjerteglada barnafest, hvilans och njutningens fridagar, familjehärdens glada återseendeshögtid! — För att få fira den i ro, omgifna af dem, som äro oss kärast, och för att på dessas ansigten få läsa tillfredsställelse och lycka, spara vi inga uppoffringar, ingen möda. Derför denna julbrådska, detta julstök, dessa hemlighetsfulla jularbeten långt in på de mörka nätterna, derför familjefadrens fördubblade arbetsifver för att sedan få hvila och njuta af den glädje, hans arbete sprider i kretsen af hans kära.

* * *

Men icke alla kunna emotse julen med dessa känslor af glad förhoppning. För många är den en sorgetid, som de med bitterhet i hjertat se nalkas.

Ty aldrig käns sorgen så otröstlig — aldrig fattigdomen så afskräckande — aldrig aldrig saknaden så omöjlig att fylla som just under dessa dagar, då alla jägta för att *njuta* lycka, *skapa* lycka, då man nästan *fordrar* lycka.

Mot dessa arma, vid lyckans julbord vanlottade är lifvet mångdubbelt bittert under dessa dagar; det nästan hånar deras armod.

Så gör naturen i sin karga nakenhet; icke en blomma, knappast en lifvande solstråle, endast mörker och köld; — så göra de lyckliga menniskorna, som i munter julstämning skynda genom gatorna och ur de festligt upplysta butikerna samla med sig så mycket vackert och nyttigt till de varma, julsmyckade hemmen; — så göra minnena, som hviska om en lyckligare, kanske för alltid svunnen tid; — så gör hoppet, som må hända föregycklat dem ett ljusare öde.

Mot dessa hafva vi pligter, vi alla, som hafva något att dela med utaf, det må nu vara af detta lifvets goda eller af dess glädje och trefnad.

Tänk derför på de fattiga, som hungra eller frysa, kanske endast ett stenkast bort från vår varma boning, hvars förrådshus nu är välförsedt till julen! Med hvilken rätt är vår lott så mycket lyckligare än deras?

Tänk på mången gammal qvinna, som sitter så ensam på en ödslig kammare! — Hvad har hon brutit för att vara förnekad lyckan att omhuldas af smekande händer?

Tänk på dem, hos hvilka julhelgen med sina minnen rifver upp bittra, halfläkta sår! — En nyck af ödet och det kunde ha varit vi, som nu suttit stumma af sorg på ruinerna af en för lifvet krossad lycka.

Tänk på alla små, som ännu icke veta, hvad en lyeklig jul vill säga, som aldrig klappat händerna vid åsynen af en lysande julgran, prydd enkom för deras glädje, och som aldrig, mätta, varma och sorglösa somnat med en afgudad docka eller bilderbok i famn! — Här är mycket att göra för att skipa rättvisa.

* * *

Mot alla dessa hafva vi pligter.

Dela ut af förrådshusets öfverflöd! — Bjud den ensamma till ert julbord, sätt henne vid högsätet och låt henne känna, att hon icke *är* ensam. Låt de bedröfvade icke försjunka i grubbel, utan tvinga dem att lefva med i nuet och glömma sorgen!

Och alla I, hvilkas julfröjd grumlas af saknaden efter friska barnaskratt och det muntra trampet af små fötter, tänden julgranen ändå; nog finnas små fötter, villiga att dansa omkring den och små strupar, hvilkas glada jubelskri skola belöna er möda och göra saknaden ljuf!

Ju flere lyckliga, dess rikare julfröjd!

Guido.



En liten julhistoria.

Berättad af MATHILDA LANGLET.

»Jag har varit der uppe hos herrskapet med en julgran till barnen,» sade en medelålders man, då han steg in i stugan och gick fram till spiseln, för att snön skulle smälta från stöfvelsulorna. »Det var så mycket ljus och leksaker och grannlåt der inne, så det var rakt obegripligt,» tillade han.

»Våra barn få intet, de,» sade hustrun och såg på ett par flickor och en gosse, som sutto hopkrupna invid spiseln. »Jag har inte så mycket som en hvetbulle en gång åt dem, fast det är jul. Patron är allt bra svår med det, att en aldrig kan få ut något i förskott.»

»Vi få ju ut i förskott,» menade mannen.

»Ja, det förstås, men alltid på bestämda tider, och om det då inte räcker från den ena gången till den andra, så är det bra svårt.»

»Ja,» sade mannen, drog af sig de våta stöflarne och gick bort till sängen, der han kastade sig ned. Arbetet var slut för dagen, något tidigare än eljes, ty det var ju julafton, men det började dock redan skymma. Hustrun satte sig vid fönstret och såg ut.

»Nu går väl frun der uppe och delar ut julbullar åt pigorna och drängpojken,» sade hon. »Ja, när jag tjente piga, fick jag nog också bullar och kakor — men en fattig statdräng bryr ingen sig om. Nog kunde vi vara mera i behof af litet godt bröd till julen än tjenstfolket der uppe, som har sin goda mat och går till dukadt bord för hvar dag.»

»Stina har lofvat att jag skall få smaka hennes hvetbulle, för att jag gick till skomakaren med hennes kängor,» sade pojken vid spiseln.

»Herre Gud, så'nt elände!» utbrast hustrun och lade handen öfver ögonen. »På det gamla stället fingo vi åtminstone en tår mjölk till grötdopp på julafton.»

»Ja, men nog ha' vi väl mycket bättre här,» sade mannen. »Större stat är det och bättre rum och aldrig något väsen om vedpinnarne.»

»Men nog är patron hård ändå,» återtog hustrun. »Andersons, som va' här före oss, fick ju flytta bara för han var full en enda gång, och då var det marknad till.»

»Än se'n då? Det visste han förut. Det är ju det första patron säger, när han städslar folk, att di får inte vara fulla en enda gång, för då får di flytta. Och när han håller ord i det ena, så håller han ord i det andra med. Nej, här tycker jag att vi kan ha' riktigt bra, och om inte de der auktionsskulderna hängde efter så —»

»Och kusken fick flytta bara för att Lindgrenskan var näsvis mot frun, för han tål ju inte, att en svarar henne ett enda ord, om hon är aldrig så —»

»Ja, så det undrar jag då rakt inte på,» afbröt mannen litet häftigt. »Hade jag en sådan hustru, så skulle jag vrida om näsan på den, som våga' vara oppkäftig mot henne.»

»Om *du* hade en sådan hustru? Du stackare der —» började mor Brita i en ton, som icke bådade godt, men i det samma gick dörren upp och en af »herrskapets» jungfrur blef synlig på tröskeln. Hon bar en temligen stor korg på armen.

»Jag skulle helsa så mycket från frun och önska god jul och be er hålla till godo litet färskt bröd,» sade hon och började plocka upp ur korgen åtskilliga bullar af alla slag.

»Se här är julkusar åt barnen,» sade hon; »frun har sjelf bakat sådana åt alla statbarnen, och här är ljus och gryn och kaffe och socker.»

Mor Brita bara stod och stirrade på de två stearinljusen och en »vådligt» stor strut med kaffe — det var väl minst ett skålpund. Barnen hade kommit fram och stält sig omkring bordet och betraktade andäktigt den härlighet, som dukades upp för dem.

»Och här är karameller till barnen, som våra barn ha' köpt åt dem, och om Lars Petter följer med mig och har en flaska med sig så får han litet mjölk der uppe.»

Pojken, som »lystrade» till namnet Lars Petter ryckte till sig ett bleckspann från hyllan och var genast färdig.

»Ska' jag ta' kannflaska'?» frågade han tvekande.

»Ja vars,» uppmuntrade jungfrun Stina, »och i morgon», tillade hon, »ska' Pettersson och mor Brita och barnen komma upp i stora köket klockan ett och spisa middag, men kom i hog, mor Brita, att ungarna ska' vara rena och tvättade, så att di skiner i syna, för frun är vådligt noga med sådant.»

Petterson reste sig upp och följde Stina till dörren. Han hade nästan gråten i halsen, då han sade: »Helsa frun, att jag kan aldrig fulltacka henne, för att hon är så god mot oss.»

»Ja, helsa och tacka tusendefallt,» instämde hustrun, som nu ändtligen sansat sig.

»Gudskelof att jag har en ren salvet att lägga på bordet och ett par ljusstakar,» tillade hon, då jungfrun gått.

»Ja sir du nu, att det inte var så dumt, att jag ropade in dem på auktion,» svarade mannen godmodigt, sträckte sig åter i sängen och såg belåten på, huru hustrun, rask och glad ordnade allt till deras lilla fest.

* * *

»Kaffe och socker med mera åt statfolket till jul — 5,25,» läste »frun» ur sin hushållsbok några dagar senare; »det var allt godt pris för så mycken glädje,» tillade hon, vändande sig till sin man.

»Du räknar icke allt bröd, du bakade, och middag och kaffe juldagen,» svarade han, men han smålog dervid.

»Åhjo», sade hon, »men det har jag fått betaldt för. Sjelfva den der sträfva mor Brita tackade mig och sade, att när hon tände sina båda ljus och satte fram hvit gröt och hvetebröd på bordet, så tyckte hon, att det var den roligaste julafton hon upplefvat. Jag blef riktigt glad, jag.»

»Ja, i allmänhet gör husbonden för litet för sitt folk,» anmärkte »patron» och sög med djupsinnig min på cigarren.

»Mycket mindre än han kunde och borde,» tog frun i med kraft, »i synnerhet hvad statfolket beträffar. Och det kostar ju så litet, jemfördt med mycket annat,» tillade hon med en hastig blick i sin hushållsbok.

Sedan slog hon ihop den och sköt den långt in i skrifbordslådan. Det såg ut, som om hon ej tyckte om jemförelsen.



»Hvad vi göra för andra, det göra vi för oss sjelfva.»

Den meningen, att »tjenstfolk är ett nödvändigt ondt», hör man så ofta uttalas, att det vore lönlöst att försöka påstå motsatsen, men att detta i någon mon beror på oss sjelfva, derom är jag lifligt öfvertygad liksom om sanningen i ordspråket »sådan herre, sådan dräng».

Var tjenstfolket så mycket bättre förr än nu, som många äldre påstå, så voro nog de gamla, i all sin enkelhet, bättre *husmödrar* än vi.

Att det är djerft af mig att »klyfva näbb» i denna sak, vet jag mer än väl, och om »somliga» kände min ålder, skulle de säga något om »ägget, som ville lära hönan värpa»; derför vänder jag mig också endast till någon af de allra yngsta. Tro nu för all del inte, att jag ämnar predika, och inte heller, att jag tänker förorda något sjelfsvåld, jag ville bara så innerligt och vänligt bedja dig försöka litet att sätta dig i dina tjenares ställe, att någon gång, mer än du hittills gjort, tänka på deras trefnad, visa dem litet mera förtroende, och ibland öfverse med ett och annat *litet* fel — för min skull! Försök en liten tid, så får du se, om de inte bli bättre eller göra dig litet mindre förtret.

Är det icke så, att vi litet hvar äro bra benägna att jemra oss öfver »de odrägliga pigornas» fel och — glömma deras förtjenster, att visa ganska stort missnöje öfver hvarje liten glömska eller förseelse och inskränka deras personliga frihet till det minsta möjliga? Och — är det ej äfven så, att vi hafva ganska svårt att komma i hog, att också *just dessa* räknas till »vår nästa», som vi skola »älska som oss sjelfva»?

Har du någonsin tänkt efter, hur det skulle vara att nu, i köld och snö, ligga der nere vid sjön och skölja julbyken, eller bara att släpa in det vanliga ved- och vattenförrådet hvar enda mörk och slaskig höstskymning, och så kanske af en eller annan anledning få förebråelser, just när du komme in stelfrusen och våt?

Du försöker ju, — inte sant? — att alltid möta din man med ett gladt leende när han kommer hem, äfven om du inte är så glad — kunde du inte försöka det samma med din tjenstflicka, när du går till ditt kök? Visst är, att det skulle blifva en betydlig lättnad i hennes mödosamma lif; men lika visst är det också, att du sjelf skulle slippa se så många sura miner och att i nio fall af tio hon skulle löna dig med att visa dig mera tillgifvenhet under utöfvandet af sina pligter.

Vi gå nu åter ett nytt år till mötes, säkert du som jag med många goda föresatser och förnyadt hopp om kraft och förmåga att hålla dem — låt dem då också i någon mon gälla dina tjenare!

——nn—.



Frun tar inte emot!

Nådig frun tar inte emot. Icke derför att hon har så synnerligen brådt om, ty hon sitter i sitt rum och läser den nyaste romanen af Ohnet, Belot eller någon annan af hennes älsklingsförfattare. Men likväl har hon talande skäl för sin otillgänglighet. Hennes man är borta på en embetsresa, hvilket stör hennes planer för den följande dagen och gör henne misslynt; dessutom har hon icke gjort toalett och kan derför omöjligen visa sig, om äfven morgondrägten i sig sjelf icke innebär något vårdslöst och försumligt, — och för det tredje har hon tråkigt, trots Ohnet och trots spegeln, med hvilken hon står på synnerligt intim fot. Hon har emellertid beslutit att icke taga emot, så vida det icke är något alldeles särskildt.

»Nådig frun tar inte emot,» är således det svar, som Lisette meddelar en liten åldrig dam, faster till den omnämda nåden.

»Verkligen inte? Se då efter ännu en gång, kära barn!»

Lisette går in och återkommer med de orden: »Nådig frun är inte hemma.»

Den gamla damen betraktar henne med en förebrående blick, som egentligen är mera ämnad åt brorsdottern än åt kammarjungfrun; derpå lemnar hon huset. Treflig är fastern visserligen icke med sina ändlösa historier från tiden för fyrtio år sedan, med sina loftal öfver den tid, då hon ännu var ung, och med sina eviga frågor, huru mycket denna klädning har kostat och hvad den och den haft att äta o. s. v. Men den gamla damen har gått den långa vägen i middagshettan, för att få se sin brorsdotter, som hon på sitt sätt tycker om, och för att frässa af den glans, som omgifver den unga frun — sjelf lefver hon i fattiga förhållanden — samt för att undgå ensamheten i sitt eget hem, hvilken då och då blir henne för tung.

Men det hjelper icke, nådig frun tar inte emot, och den gamla måste med oförrättadt ärende återvända i solhettan och dammet.

Åter ringer det. Denna gång är det en ung fru i sorgdrägt, en väninna till värdinnan. Lisette går in och anmäler: »Fru kaptenskan von B.»

»Tar inte emot, eller säg hellre, är inte hemma,» svarar hennes nåd, utan att se upp. Strax derpå hör hon det gå i salsdörren, något senare i porten — den besökande är borta. — Det är då verkligen för mycket begärdt, att hon skall taga emot den goda Elfrida. Min Gud, de äro nog vänner, och hon önskar henne allt godt. Men att oupphörligt behöfva se detta sorgsna ansigte, att höra hennes klagovisor öfver att hon så hastigt förlorat sina tre små barn efter hvar andra, det angriper hennes nåd allt för mycket. Hennes egen lilla Erik är ju Gud ske lof frisk, stark och välbehållen under sin bonne's uppsigt, hvarför skall hon då oroa sig öfver andras barn! Det återgifver dem icke lifvet.

»Är nådig frun hemma?» frågar en gammal man.

»Det tror jag inte,» lyder det hastiga svaret.

»Se då efter en gång, jag kommer för den unga herrns gungas skull. Nådig frun ville helt och hållet bestämma, huru och hvar den skall sättas upp, och jag har redan för den skull varit här tre gånger.»

Lisette går och kommer till baka.

»Nådig frun tar inte emot.»

»Men jag kan då icke ständigt återkomma,» säger mannen, »jag förspiller så mycken tid med detta onödiga gående.»

»Om det är besvärligt för er,» menar Lisette spetsigt, »så kunna vi ju vända oss till någon annan.»

Mannen rycker på axlarna och går lugnt derifrån.

Der inne suckar hennes nåd: »Det är otroligt, hvad man plågas! Det beror derpå, att man tar sina moderspligter så allvarsamt!»

Det ringer lätt och dröjande, och en ung,

blek flicka synes med ett litet paket i handen. »Näsdukar för nådig frun!»

»Godt,» säger Lisette och lägger paketet på ett bord. —

»Skulle ni vilja vara så god,» stammar den unga flickan, »och anmäla mig för nådig frun?»

»Nådig frun tar inte emot!»

»Om ni ändå skulle försöka!» beder flickan med darrande stämma. »Jag har ännu litet att få för det sista arbetet — och penningarne äro så knappa för oss!»

Lisette går in ännu en gång. »Nådig frun, sömmerskan.»

»Men, min Gud! Jag säger ju, att jag inte tar emot!»

»Hon säger, att hon nödvändigt behöfver penningar.»

»Jag tar inte emot,» säger hennes nåd med eftertryck och ser harmset upp från sin bok, som nu börjar intressera henne. »Kan då folk aldrig vänta ett ögonblick! Säg henne, att hon kan komma till baka i öfvermorgon — nej, om åtta dagar.»

Lisette framför budskapet; den unga flickan blir dödsblek och kämpar med tårarne. »Min Gud!» säger hon sakta, »om nådig frun visste, i hvilken belägenhet vi äro!» Men Lisette öppnar dörren, och hon går nedför trappan samt gatan utefter till sin torftiga bostad, hvarest den sjuka modern och de små syskonen vänta på henne under bekymmer och oro. Hvarje öre, som de hade, är utgifvet; de hafva nu satt sitt sista hopp på inkomsten af hennes arbete. Hon träder in tigande. »Nåå?» frågar den sjuka från sin bädd, och de små se på henne förhoppningsfullt. »Jag har ingenting med mig,» säger hon tonlöst, sjunker ned på en stol och utbryter i en tyst, smärtsam gråt, i hvilken de små kraftigt instämma.

Emellertid följer nådig frun romanhjeltinnans hjertslitande öde med tårade ögon: hon har ett så vekt hjerta! — —

Min nådiga! Ännu är allt omkring eder idel solsken; er make, som himmelen bevarat åt er likasom er lille son, ligger för edra fötter, ni har vänner och väninnor, smickrare och tillbedjare i oändlighet, ni har rikedom, ungdom, skönhet, allt hvad ni kan önska er — om ni öfver hufvud taget någon gång kan komma att hysa en önskan. Men ingenting är beständigt här i verlden, hvarken er ungdom eller er skönhet, ja, kanske icke en gång er makes tillbedjande kärlek. Småningom skall äfven ert färglösa hvardagslif, fröjderna af hvilka ni i fullt mått njutit, för er förlora sitt behag, triumferna, som er ungdom firat, icke mera tillhöra er. Och kanske sparas ej en gång för er lifvets allvar, sorger och bekymmer; kanske går äfven ni en gång omkring i sorgdrägt och söker ett trofast bröst, vid hvilket ni kan utgjuta er klagan, ett varmt hjerta, som kan skänka er tröst. Hvar skall ni söka det. Hos tillbedjarne och smickrarne från edra tidigare år? Hos vännerna, som lättsinnigt tillbringa sin tid? Fåfängt! De taga icke emot! De taga icke emot!

Och ålderdomen kommer, oätsport och obeveklig, och ensamheten; det blir tyst och tomt omkring er och i ert inre. Ni ser er om, huru ni skall kunna fylla ödsligheten och tomheten i ert inre, liksom tusende gjort före er och med samma resultat. Ni knackar på hos den oegennyttiga, offervilliga vänskapen, som ni nu ej mera kan bjuda något, och af hvilken ni nu endast kan begära en allmosa — hos snillena från forna och nyare tider, som förr skänkte er så mycken styrka och vederqvickelse, — hos religionens tröstegrunder. Och öfverallt heter det för er: de taga icke emot! Men ännu är det tid för er, min nådiga. Ni är icke dålig, nej bevars, och skulle ni få en aning om de kränkningar, som ni i dag till fogat andra, så skulle ni icke känna dem mindre än de sjelfva. Ni är blott tanklös. Tänk en smula för er, min nådiga, tänk på andras väl och på edra egna pligter, lär er lefva, icke blott till ert eget behag, utan äfven för andras bästa, innan ännu de tråkiga gästerna ledsnad, ensamhet och olycka komma; ty dessa inträda oanmälda och fråga ej först, om ni tar emot.

Anna Fromm.



Hemmets medicin.

Fullt upp att göra hela dagen; utan rast eller ro, många planer och ännu flere förtretligheter; då och då en smula förtjenst och i nästa ögonblick dubbelt så stor förlust; usla tider, penningbrist, dåligt humör, ingen utsigt till bättring i affärerna — det är affärsmannens dagliga lif nu för tiden. Trött, nervös, retlig, nedstämd och förarglig till lynnet vänder han omsider hemåt efter slutadt dagsverke.

Han är nästan sjuk öfver förspild möda och dåligt resultat af dagens ansträngningar. Så kommer han hem; han ärnar gifva sträng befallning om större sparsamhet och enkelhet, inskränka alla onödiga utgifter; i annat fall kanske äfven hans lilla förmögenhet går förlorad. Han känner sig verkligen både trött, utledsen och sjuk.

I tamburen börjar han tänka öfver en kort, men bestämd föreläsning — en urladdning för hans dåliga humör. Men allt är så stilla och fredligt. Han kommer in i salen, en behaglig värme slår emot honom, och den vänliga hus ligheten öfver det hela stämmer honom till större hänsynsfullhet. Från närmsta rum höras barnens skratt, lek och sång; dessa toner passa icke till den melodi, han velat uppstämma. Han ser in i matsalen, qvällsbordet är dukadt, det väntar endast på honom, på honom ensam; hans hemkomst är signalen till, att man skall begynna. På honom hafva alla der hemma tänkt hela dagen, efter honom hafva de längtat timme efter timme. Nej, detta är icke rätta stunden för den tillärnade moralpredikan. Så kommer hans hustru in; hon har hört honom komma och skyndar nu att med en kyss helsa honom välkommen. Hennes ord klinga som musik i hans öron, om hans hals lägger sig en mjuk och vänlig arm, och två ögon, strålande af glädje och återspeglande hjertats älskvärdhet, se på honom så trofast och varmt. Barnen storma in. »Pappa, pappa är kommen!» En omfamnar hans knä, en annan hoppar upp för att gifva honom en kyss, en tredje får fatt i hans hand, alla taga ordet ur munnen på hvar andra för att berätta och fråga på samma gång. I nästa ögonblick sitter han vid bordet, utan att veta, hur det hela gått till.

Det dåliga humöret är borta, förargelserna äro försvunna, inbillningarna glömda; trötthet, knarrighet, otålighet, dåligt lynne — allt är som bortsopadt. Hemmet, det trefliga hemmet med den älskvärda familjen har varit medicinen, som lugnat, upplifvat och styrkt den trötte. Han känner sig åter rustad till ny kamp för den följande dagen och hoppas ännu en gång på bättre tider.



Hans majestät utestängd.

Som bekant har nyligen en af vår celebre bildhuggare Alfred Nyström modellerad ryttarstaty af Karl den femtonde varit utstäld till beskådande i hufvudstaden. Från denna »kungliga» utställning har den spirituelle kåsören *Jörgen* meddelat oss följande episod. Vi låta kåsören berätta:

Man var inne i ateliern och såg på kung Karl. Han satt på en arab så lifslefvande, som han gick och stod i lifvet. Med det undantag att här var han af gips och förminskad till en fjerdedel. Sedan skall han bli af brons och af sin egen naturliga storlek, ökad med 50 procent.

»Det knackar på dörren,» — sa' vi till vännen Nyström.

»Stängdt för i dag,» — sa' denne. — »Nu gå vi opp och sätta oss till middagsbordet,» tillade han.

Men en ung herre, som bodde i huset, visade sig i dörren och frågade i högtidlig ton, om vi ville »låta hans maj:t konungen stå och knacka förgäfves!»

Nej, det ville vi visst inte! Inte ens undertecknad var en så arg rabulist. Ännu mindre professor Alfred, som är en mycket hygglig karl.

Hr Nyström sprang om ena hörnet efter sin kung. Jag sprang om det andra. I samma afsigt. Hr Nyström sprang naturligtvis om rasande hörn. Jag sprang lika naturligt om rätt hörn. Men hans maj:t hade så stort försprång, att jag räknade ut, att man skulle hinna honom först om en hel halftimme och långt ute på Kungsholmen.

Pustande återvände både konstnär och konstkritiker till ateliern. Utan sin nådige kung.

Då man kom upp i hr Nyströms konstnärligt ordnade våning, f. d. hr Karadja paschas, så mötte oss hr Nyströms unga danska fru och sa', att vi inte voro några vakna snillen, och att hans maj:t allernådigst behagat ringa på både hos portvaktens och herrskapet Nyströms i huset midt emot ateliern. Men hvarken portvakterskan, som var från landet, eller den dörröppnande lilla tjenstflickan, som var från Danmark, hade underdånigst varit bekanta med kungl. maj:t. De hade derför helt lugnt svarat kungl. maj:t, att »professorn visst var i ateliern med en annan herre». Och de hade lika lugnt rapporterat fru Nyström, att »en lång, gentil herre velat göra visit, men att de sändt honom till ateliern. Der går han nu öfver gatan».

Då fru Nyström tittade ut, så igenkände hon underdånigst kungl. maj:t sjelf. Men för sent. Portvakterskan var mest förtviflad. Kungl. maj:t hade med sina högst egna seende ögon tittat in i hennes rum och allernådigst sagt, att »der var bra mörkt». Och hon hade begått det högmålsbrottet att underdånigst svara: — »Går väl an!»

En lycka i olyckan, — sa' hon, — var, att den artistiska och ståtliga vestibulen var väl sopad och städad. Och för säkerhets skull städade hon den ännu en gång. Just då vi kommo till baka från vår misslyckade kungliga jagt.

Men inte kom något kungl. maj:t.

Jo, dagen derpå las man i aftontidningarna, att kungl. maj:t varit i ateliern och sett sin brors och företrädares i allo lyckade och anslående bild. Men tidningarne berättade inte, om han den gången tittat in till portvakterskan. Men säkert är, att dylika små kungl. besök och tittar ovilkorligen komma att öka portvaktsfruarnas intresse för sina förstugors hållande i mönstergildt skick.

På ett hår när.

Novellett.

(Slut fr. första profnumret.)

»Egentligen, baron, borde jag taga emot er med förebråelser.»

Han böjde sig ned öfver den hand, som hon hade räckt honom och sade: »Tillåt mig framför allt att kyssa dessa fina fingrar — se så, der, och nu kan ni banna mig — jag har ett förträffligt samvete.»

»Jag beundrar ert samvete. Har det ej gjort er några förebråelser, derför att ni under hela åtta dagar på det mest klandervärda sätt försummat edra vänner?»

»Tvärt om — det har i stället sagt till mig: Min son, ditt porträtt förtjenar att förevigas i verldshistorien jemte de store martyrernas; det är mycket berömvärdt, att du öfvar dig i sjelfbeherskning, ty du skulle komprométtera en qvinnas rykte, som är dig dyrbar, och din vän Teodor, som en gång vände ryggen åt en tryffelpastej — hör ni, min nådiga — åt en tryffelpastej, emedan han varit i Karlsbad fyra veckor, skulle taga utaf sig hatten för detta hjeltemod.»

Hon skrattade.

»Sluta då! Jag tror för öfrigt ej ett ord af hvad ni säger. Vill ni emellertid lofva mig att vara riktigt allvarsam, så tillåter jag er att sitta ned bredvid mig på denna stol.»

»Jag lofvar er att för detta pris göra ett ansigte, bredvid hvilket en söndagseftermiddagspredikant skulle se ut som en musikalisk clown.»

»Antingen måste ni vara förnuftig, eller jag förbjuder er att slå er ned.»

»Jag säger ej ett ord mera.»

»Hvar har ni hållit till under dessa åtta dagar.»

»För beqvämlighets skull kunde jag säga er, att jag blifvit afkastad på ridbanan och vrickat en fot.»

»Det vore ett mycket oskickligt svar, ty jag skulle ej tro er.»

»Hvarför då?»

»Jag såg er i förgår på 'Zigenarbaronen'.»

»Jag tar till baka vrickningen — men jag såg er inte.»

»Det är mycket möjligt. Min vagn for tillfälligtvis förbi teatern. Klockan var ej fullt åtta, och det föll mig in att ännu en gång höra första aktens final. Jag stannade endast till första mellanakten.»

»Ah!»

»Ni borde vara något försigtigare baron!»

»Hvad menar ni?»

»Ni borde aldrig, då ni för en dam på teatern, taga en öppen loge. Ni profanerar edra ömtåligaste interiörer.»

»Ni tar den der damen för min älskarinna?»

»Ja!»

»Ni misstar er. Det var min gifta kusin; hennes man är bortrest, och hon bad mig följa henne på teatern.»

»Jag gör er min komplimang för denna slägtskap. Er kusin är en mycket vacker qvinna. Detta praktfulla, röda hår har jag hittills endast sett på Makarts taflor. — Men ni måste svärja mig, att ni ej älskar denna qvinna.»

»Man bedyrar sin oskuld. Man svär, att man älskar en qvinna, såsom jag er till exempel, Maria, men man svär icke, att man ej älskar en qvinna. Ni misstror mig, Maria. Men jag tackar er för denna misstro, ty jag vet nu, att ni älskar mig.»

»Er slutledning är djerf.»

»Är den också säker? Svara mig, Maria, älskar ni mig?»

Det knackade på dörren.

Han släppte hennes hand, hvilken han fattat. Hon reste sig och ropade »stig in».

Kammarjungfrun inträdde med en stor bronslampa och stälde henne på bordet.

De voro åter ensamma och stodo nu midt emot hvar andra. Lampan göt sitt fulla sken öfver dem båda och belyste den vackra qvinnans rodnande anlete.

»Svara mig, Maria!»

Hon teg och höll de svarta ögonhåren sänkta mot golfvet; men hon lät honom behålla handen.

»Maria!»

Långsamt höjde hon blicken.

»Maria!»

Han ville sluta den smärta gestalten i sina armar, då plötsligen ett skri ljöd från hennes läppar.

»Hvad fattas er?»

»Rör mig ej!»

Hon hade tagit ett par steg till baka och var likblek i ansigtet.

»Jag förstår er ej, Maria!»

Hennes ögon blixtrade.

»Jag vill råda er till den försigtigheten, herr baron, om ni ännu en gång besöker er fru kusin, att först sorgfälligt borsta er rock, innan ni bedyrar en annan er kärlek. Slumpen kan ställa så till, att vid en öm omfamning ett rödt Makarthår kommer att fastna på ert svarta rockuppslag, och dylika indiskretioner äro ej alltid önskvärda. Får jag ringa och säga åt min kammarjungfru att komma hit med en borste?»

»Jag tackar er, min fru, men sådant låter jag min betjent der hemma göra.»

Han tog sin hatt från taburetten, bugade sig djupt för henne och lemnade rummet.

Hon var åter ensam.

Det ironiska leendet försvann från hennes ansigte; hon pressade handen mot den hvita pannan och slöt ögonen.

Och denne hade hon älskat, eller åtminstone trott sig älska. Han hade svurit henne sin kärlek — det var en mened! Hvarför detta bedrägeri? Var det hennes förmögenhet, som hade lockat honom? Och endast en simpel slump hade bevarat henne från ett lif i lögn. O, den usle! Och för honom hade hon uppoffrat en annan — en annan, hvilken för en timme sedan med långande ord tillstått sin kärlek för henne, och som nu drefves bort af förtviflan — bort öfver hafvet till en okänd verld, för att söka glömska och kanske finna henne! Hon hade vant sig vid denna skymningsstund, då hon erhöll besök af vännen — denne vän med ett hjerta, som slog så trofast och uppoffrande för henne, och som i pröfningens dagar hållit sig lika, så väl då främmande vinningslystnad utsträckt armen efter hennes arf, som då onda tungor vågat angripa hennes qvinliga rykte. Han hade förvärfvat sig hennes förtroende med insatsen af sitt lif.

Ja, denna skymningsstund hade för henne blifvit ett verkligt behof. Då vännen kom, frigjorde hon sig från alla sorger, stora och små; hon kunde säga honom allt, han visste råd för allt — o, han var så klok och förståndig! Hon lyssnade gerna till hans djupa, klangfulla stämma, då han berättade om sina resor, om konst och om tilldragelser der utifrån verlden, då han på sitt klara sätt invigde henne i lagarne för det evigt sköna och lärde henne att rätt njuta af mästarnes odödliga verk.

Nu får hon ej mer höra denna röst, de trofasta ögonen med sin allvarliga blick skola ej mera möta hennes, den starka handen, som ledsagat henne, som skyddat henne för vinningslystnadens anlopp, och som hållit upp skölden mot förtalets stenkastningar — denna hand har hon förblindad stött ifrån sig, hon har för sista gången tryckt henne, för sista gången, och detta för en uslings skull.

Hon stirrade med orörlig blick in i den slocknande kaminen. Det klingade så underbart, så högtidligt, detta »för sista gången» — liksom det dofva ljudet af mullen, som nedkastas i grafven öfver ett älskadt väsen…

En tår glänste i hennes öga. »Nej,» ropade hon, »nej — inte för sista gången!»

Hon störtade till skrifbordet ryckte ett pappersblad ur portföljen och nedkastade i flygande hast ett par rader på det samma. Derefter ringde hon, kuverterade biljetten och sade till den inträdande kammarjungfrun:

»Tag en vagn och laga, att detta bref kommer till sin adress. Om du ej träffar doktorn hemma, så far till jernvägsstationen — han tänkte afresa med kurirtåget. Du ansvarar mig för, att det blir uträttadt. Skynda dig!»

Flickan lydde.

— — — — — — — — — — — — — — —

Då doktorn dagen derpå i stilla salighet höll den älskade qvinnans hand i sin, och detta för lifvet, frågade han också till slut:

»Och hvarpå hängde då denna upptäckt, Maria?»

Hon log och svarade med en hemlighetsfull min:

»På ett hår!»

Att beakta vid prenumeration!

Personer boende i hufvudstaden, kunna prenumerera å Idun antingen hos redaktionen, Sturegatan 8, å Stadspostens hufvudkontor, Klara v. kyrkogata 3 A, i de större boklådorna eller å tidningskontoren. Tidningen hemsändes kostnadsfritt.

Personer, boende å annan ort i riket, böra prenumerera å närmaste postanstalt, då tidningen genom postverkets försorg kommer dem till handa.

Priset är endast 1 krona för hvarje qvartal, befordringsafgiften inberäknad. Någon lösnummerförsäljning kommer ej att ega rum.

Redaktionen.



Till våra husmödrar!

I dessa smalare spalter ärna vi i hvarje nummer under en mängd olika hufvudrubriker meddela alla möjliga praktiska och nyttiga råd och rön på de områden, som höra till qvinnans verksamhet inom och för hemmet. Utom de rubriker, som kunnat inrymmas i detta nummer, skola sålunda samtidigt eller efter hand förekomma rubrikerna: **Barnens vård; Handarbeten; Helsovård; Toaletten; Bostaden; Klädedrägten; Husgerådet; Slagt m. fl.**

På det våra ärade läsarinnor emellertid måtte hafva största nyttan häraf, uppmana vi vänligen **alla husmödrar att hvar i sin stad uppteckna och till Redaktionen af Idun, Stockholm,** insända sina egna erfarenheter på dessa områden. Idun skulle sålunda kunna blifva ett föreningsband mellan husmödrarna och deras familjer, hvarigenom de förra, ehuru okända för hvar andra, skulle kunna både gifva och mottaga många goda och nyttiga råd. Ingen behöfver på minsta sätt låta sig afhållas af fruktan för brister i stiliseringen af de gjorda meddelandena, ty dessa omredigeras alltid af oss, om så behöfves, innan de införas i tidningen.

Gång efter annan komma vi ock att utfästa pris för goda uppsatser på dessa områden. Och redan nu göra vi början härmed, i det vi utfästa ett pris af

femton (15) kronor

för den bästa uppsatsen öfver något **sjelfvaldt ämne,** hörande till hemmets verld. Uppsatsen **måste rymmas inom en af våra smalare spalter och får ej vara förut publicerad. Täflingsskrifterna böra vara inkomna senast den 15 instundande januari, och förbehålla vi oss rättighet att i tidningen publicera hvad som befinnes vara användbart.**

Å baksidan af det konvolut, som innehåller täflingsskrift, bör sättas ordet: **Täflingsskrift.**

Stockholm i december 1887.

Redaktionen.



Tvätten.

Om klorkalk till tvätt. Hur ofta hör man icke en omtänksam husmoder klaga öfver tvättinrättningarna med deras »afskyvärda» klorkalk, som endast är till för att förstöra tvättsakerna och aldrig skall få komma in i hennes hus. Det är emellertid en skri-

ande orättvisa att bannlysa klorkalken, hvilken är lika förträfflig till desinfektionsmedel som till tvätt, om den blott användes på rätta sättet. Meningen med klorkalken är, att den skall bleka linnet och bortskaffa de i kläderna varande orenligheterna, men har den uppfylt detta värf, så bör man bortskaffa den fortast möjligt, så att den icke blir för närgången och angriper sjelfva tyget. Dess aflägsnande kan ske antingen helt enkelt genom en grundlig ursköljning med vanligt, helst kallt vatten, eller ännu bättre genom att använda det s. k. »Antiklor», som består i en lösning, hvilken man sjelf kan tillaga af svafvelsyradt natron — ett mycket billigt ämne, som fås på apoteket.

Derigenom upplöses fullständigt klorkalkens skadliga inverkan. Härvid går man bäst till väga på följande sätt.

Det med klorkalk behandlade tyget ursköljes med kallt vatten, lägges sedan i den omtalade lösningen, hvartill ytterligare sättes lika mycket soda som svafvelsyrad natron (till lösningen användes varmt vatten) och sköljes slutligen omsorgsfullt för sista gången.

Om ärade husmödrar ville göra ett försök härmed, skulle de snart i klorkalken finna en välkommen bundsförvandt i stället för en fiende.

Malla.

Brygd.

Utmärkt hembryggdt öl erhålles på följande sätt:

Till 30 kannor godt öl fordras 6 lispund godt kornmalt och ett lispund godt rågmalt. Sedan detta malts, blandas det tillsammans och syftas med kallt vatten, hvarefter det väl öfvertäckes och får stå 8—10 timmar. Derpå uppkokas en pannmur vatten, och af det varma vattnet slås så mycket på maltet, att man med lätthet kan bruka det senare med ett s. k. roder. Denna brukning måste utan uppehåll fortgå minst tre fjerdedels timme, hvadan vid detta ingalunda lätta arbete tvänne starka personer turvis böra aflösa hvar andra.

Sedan detta är gjordt, öfvergjutes maltet med ungefär 30 kannor kokande vatten, hvarefter det omröres, väl öfvertäckes och får stå en halftimme.

Så snart maltet lagt sig till bottnen, öses den flytande vätskan, som nu kallas *blankvört*, i pannmuren och kokas upp samt slås åter igen på maltet, hvarefter man förfar på samma sätt som nyss: rör om maltet, låter det sjunka och kokar ännu en gång upp vörten.

Sålunda fortfar man, till dess blankvörten kokats och omrörts med maltet omkring 15 gånger. Hvarje gång, medan man väntar på att bryggpannan skall koka upp, bör maltet hållas väl täckt.

När denna kokning slutat, bör rosten vara lagd i ordning i ett kar. Vid rostens läggande är både vana och försigtighet af nöden, så att den hvarken blir för tunn, då maltet lätt följer med igenom och drickat blir grumligt, eller för tät, då vätskan har svårt att rinna igenom. På bottnen af karet läggas först några tumstjocka trästickor och några enrisqvistar. Deröfver lägger man ett kors af hopvriden halm, hvars armar äro så långa, att de nå upp öfver kanten på karet. Derefter hopvridas åtskilliga mindre halmringar, som läggas kors och tvärs om hvar andra i karet, tills rosten blir lagom tjock. Öfver alltsammans bredes sedan ett tunt lager halm, som afsköljes med vatten, hvarefter maltet försigtigt slås på rosten.

Blankvörten får nu rinna genom rosten två gånger. Som man emellertid lätt kan förstå, har under den långa kokningen mycket kokat bort. Man bör derför nu späda ut vörten med kokande vatten, tills alltsammans uppgår till 30 kannor.

Sedan nu denna s. k. *ölvört* är tagen, uppkokar man ungefär 25 kannor vatten och låter detta gå en eller ett par gånger genom rosten. Man får härigenom ett godt svagdricka.

Under tiden har man kokat upp ett skålpund god humle i ungefär fyra kannor vatten. Ölvörten hälles nu i bryggpannan, och ungefär två tredjedelar af humlen (är denna ej tillräckligt bäsk, måste man naturligtvis taga mera) tillsättes, hvarefter det hela får koka i fulla tre timmar. Derpå öses brygden upp i kittlar och får svalna. Som genom denna sista kokning qvantiteten åter minskats, späder man åter ut den till fulla måttet och låter alltsammans lätt koka upp, innan man öser af det.

Vid 25 graders värme ilägges jästen — ungefär ett qvarter hemjäst eller ett fjerdedels skålpund pressjäst — hvarefter ölet väl öfvertäckes och ställes i ett ej allt för kallt rum. Sedan det blifvit utjäst, slås det på tunnor och får ligga två à tre veckor, hvarefter det tappas på buteljer.

På samma sätt förfares med svagdrickat, som dock vid sista kokningen endast behöfver koka två timmar.

Får ölet sedan ligga någon tid på väl korkade buteljer, blir det af utmärktaste slag. Det försäkrar af mångårig erfarenhe *Ingeborg.*

Lämpliga julklappar för damerna!

Såsom synnerligen lämpliga julklappar inom fruntimmersverlden till instundande julafton vill Iduns redaktion rekommendera:

tvänne nyutkomna, förträffliga arbeten af vår frejdade medarbeterska fru Mathilda Langlet, nämligen *Tidsströmningar* samt *Vi och våra söner*; *Qvinnans ställning i samhället* (2:dra uppl.) af en annan bland våra medarbeterskor, fröken Clara Smitt; samt slutligen

en prenumerationssedel å Idun för det kommande året (pris: endast 1 krona för hvarje qvartal).

Bakning.

Bagarbakelse. Ett qvarter skiradt smör röres, tills det blir kallt, samt blandas sedan med 1 qvarter socker, 1 qvarter mjöl och 5 hela ägg, hvaraf ett i sender iröres. Gräddas å ett plåttjern. Halfgräddade beströs de med hackad mandel. Läggas öfver en kafvel, så att de kröka sig. *M. K.*

Tyska bakelser. Fem hela ägg, 1 skålp. pudersocker och 1 skålp. hvetmjöl sammanröres och sedan ilägges ½ skålp. skållad sötmandel samt kryddnejlikor, kanel och kardemummor efter smak, äfvensom en knifsudd pottaska. Slås sedan upp som ett aflångt bröd och bakas strax. Skäres varmt i tunna skifvor och torkas i ugnen. *M. K.*

Godrån. Tio äggulor och en hvita vispas väl. Derpå slår man en tekopp söt grädde, 8 rågade matskedar samt hvetmjöl, så att det blir tjockt som en gröt. Gräddas öfver klar eld. *M. K.*

Köket.

Saft-gelé. Utaf hvad slags saft man har, dock helst hallon- eller körsbärssaft, kan detta tillagas. Till en geléskål tages 3 lod gelantine som upplöses i ljumt vatten och sedan röres uti saften, hvilken först blifvit tillräckligt utspädd. *M. K.*

Särdeles god köttkorf. Sju skålp. oxkött, 7 skålp. svinkött, 7 skålp. finskuret fläsk samt 7 skålp. dagen förut kokad potatis, hackas fint och blandas väl tillsammans ungefär en timmes tid. Salt och kryddor tillsättas efter smak. Sedan slår man härtill en kanna uppkokt och väl kallnad mjölk. Köttkorf, tillredd på detta sätt, håller sig god under lång tid. *M. K.*

Att luta fisk. Till 12 kannor vatten sättes 1 skålp. soda och 1 qvarter lim, som omröres och slås kallt på fisken. Denna ligger först 4 dagar i vatten, 4 dagar i luten och 4 dagar i lutvattnet, hvarefter dagligen friskt vatten ombytes. *M. K.*

Fönsterträdgården.

Murgröna. Denna vackra, ständigt gröna slingerväxt får en synnerligt kraftig växt och väl utvecklade blad, om den gödes med tjock kaffesump.

Om flyttning af krukväxter. I allmänhet skadas ej växterna af att flyttas från det ena fönstret till det andra, ehuru de naturligtvis må bäst af att ständigt förblifva under samma växtförhållande. Deremot bör man aldrig flytta blommande krukväxter, ej en gång, då man gör rent. Ty icke allenast sjelfva skakningen vid transporten kan komma knopparna att falla af, utan vid flyttning förändras ofta blommans ställning mot solen, och detta kan föranleda, att knoppar och blommor helt och hållet falla af. Detta gäller i synnerhet om fuksior, hvarför man aldrig bör köpa dessa, då de stå i blom, utan helst innan de ännu börjat sätta knopp.

Husdjuren.

Salt i ladugårdar och stall. I allmänhet försiggår hönsens ruggning — ombyte af fjäder — utan synnerligt störande inverkan på hönsens helsa. Inträder ruggningen på eftersommaren vid kall och ruskig väderlek, kan den samma bli farlig för djuren. Vid ogynsam väderlek bör man hålla hönsen inne och under ruggningen fodra dem bättre än vanligt. Derjemte bör man kasta till dem torra äggskal och lägga (det torde man för öfrigt alltid göra) något salt i drycken. Samtliga våra fjäderfän, i synnerhet dufvorna, äro mycket tacksamma för litet salt. Äfven våra öfriga husdjur äro begärliga efter salt, och många sjukdomar, i synnerhet hos svinen, bero derpå, att djuren ej fått tillräckligt med salt. Man betänke blott, att vår mark och följaktligen äfven våra växter, således också kreatursfodret, blifva fattigare på salt, under det att hafvet blir rikare på sådant. Äfven beträffande villebrådet bör man egna denna fråga mera uppmärksamhet, om bland dem sjukdomar icke skola utbryta. Arabeן kallar saltet för kamelens konfekt; schweizaren säger: »Ett skålpund salt gifver tio skålpund fett.»

Hästarne antyda likaledes genom slickandet på krubbor och väggar, att de hafva behof af salt och syra för magen. Man bör då beströ fodret med lika delar koksalt och krita, hvilket visat sig vara af god nytta.

Breflåda.

Till de många tidningsredaktioner inom skilda delar af landet, som visat välvilja mot Idun och vänligt omnämnt den samma, hembär Red. härmed sitt vördsamma tack.

Majorskan M. K. I det vi härmed till Eder uttala vårt tack för edert varma intresse för Idun samt för de sända bidragen, hoppas vi att i Eder finna en flitig medarbeterska. Som Ni ser, hafva vi redan gjort bruk af edra bidrag.

Ingeborg. Er förträffliga uppsats kom ty värr för sent till det första profnumret. Vi meddela den i stället i detta nummer. Välkommen åter!

Malla m. fl. Edra bidrag mottagna; de skola efter hand införas. Mycken tack och välkommen med mera!

Flere meddelare. Manuskriptet bör skrifvas endast på en sida af papperet och om möjligt med någon marginal. **Redaktionen.**

Stockholms Dagblad.

Sveriges största Nyhets- och Annonstidning.

Stor spridning bland alla klasser i landets olika delar.

Utkommer största delen af året **sju** gånger i veckan och med talrika dubbelnummer.

Stockholmsupplagan: Innehåller Stockholms kommuns annonser.

Pris: för helt år ...... kr. 18: —
» fjerdedels år » 5: —
» en månad... » 1: 75

Postafgiften *o*beräknad.

Landsortsupplagan: Den fördelaktigaste tidning för annonsering i landsorten.

Pris: för helt år ...... kr. 10: —
» halft år ... » 6: —
» en månad... » 1: —

Postafgiften *in*beräknad.

Obs.! Landsortsupplagan innehåller allt *detsamma* som stockholmsupplagan med undantag af stockholmsannonser och en del rent lokala notiser.

Stockholms Dagblad.

[36]

Tidningen

VÅRT LAND

(politisk tidning på kristlig grund) inbjuder till prenumeration.

Beloppet af vår postupplaga visar, att Vårt Land är på andra året af sin tillvaro landsortens mest spridda aftontidning. Detta förhållande talar!

Tullskyddsvänlig — fosterländsk.

Omvexlande, väl utarbetade artiklar på skilda områden. Snabba notismeddelanden.

Prenumerationspris
(Postafgiften inberäknad)

Dagliga upplagan:		Veckoupplagan:	
1 år	kr. 10: —	1 år	kr. 2: —
3/4 »	» 9: —	3/4 »	» 1: 65
1/2 »	» 6: —	1/2 »	» 1: 20
1/4 »	» 3: —	1/4 »	» — 70
1 månad	» 1: —	1 år med bilaga	» 2: 75
Lösnummerpris 5 öre.		Lösnummerpris 7 öre.	

Samlare af prenumeranter erhålla provision efter öfverenskommelse med *Vårt Lands kontor.*
Korrespondenter antagas.

Red. af Vårt Land.

[30]

Svenska Dagbladet

inbjuder härmed till prenumeration för år 1888.

Prenumerationspris:

i Stockholm:		i landsorten:	
Helt år	Kr. 12: —	Helt år	Kr. 12: —
Halft år	» 6: 50	Halft år	» 6: 50
3 mån.	» 3: 25	3 mån.	» 3: 50
1 mån.	» 1: 10	1 mån.	» 1: 20

Tidningen hembäres fortfarande *kostnadsfritt.* Postarvodet inberäknadt.

Olycksfall-Försäkrings-Aktiebolaget

SKANDINAVIEN

försäkrar **Svenska Dagbladets** helårsprenumeranter för år 1888, som uppnått 18 års ålder, till belopp för hvarje person af

Ett tusen kronor

att utbetalas i händelse af dödsfall, som omedelbart föranledes af en under år 1888 genom yttre, våldsam orsak vållad kroppsskada, så vida dödsfallet inträffar inom sex månader efter skadans timande.

För ersättningens utbekommande erfordras att genom aflemnande af prenumerationsqvitto styrkes, att den aflidne var ensam prenumerant i eget namn för hela året 1888 på ett exemplar af tidningen.

Svenska Dagbladet skall fortfara att ärligt men humant förfäkta de **nationella** och **tullskyddsvänliga** idéerna. Den inländska och unionella politiken göres till föremål för talrika **ledande uppsatser**. Snabba och rikhaltiga **korrespondenser** och **notiser** från in- och utlandet. Två **följetonger**: en anordnad för urklipp och en innehållande kortare berättelser. **Literatur** och **konst** behandlas med sakkunskap och oveld. **Affärs-** och **sjöfartsunderrättelser** få såsom hittills sin särskilda, rymligt tillmätta plats. Den **legala** afdelningen är fullständigare än någon annan tidnings. [38]

Lacave y C^a

rekommendera sina

Äkta spanska viner

Fersenska Terrassen och **7 Kungsgatan 7**

[23] **Stockholm.**

Annonsörer!
Uppmärksamma att
Oscarshamns-Posten
är Oscarshamns stads samt mellersta och norra Kalmar läns mest spridda och lästa tidning samt stadens och ortens allmännast anlitade annonsblad.
Upplaga: 2,500 ex.
[43] **Annonspris:**
10 öre pr rad.

Vestgöta Korrespondenten

utkommer under år 1888 2 gånger i veckan och meddelar lättlästa nyheter från hela Vestergötland samt redogör för öfrigt i korta ordalag för hvad vigtigt som händer i in- och utlandet. I Stockholm har Vestgöta Korrespondenten egen, mycket påpasslig telegrafkorrespondent. I hvarje nummer har Vestgöta Korrespondenten ledande artiklar, i hvilka dagens frågor belysas.

Vestgöta Korrespondenten kommer att fortfarande befinna sig på den sidan, som kämpat för det s. k. »nya systemet», under förhoppning om, att en ny regering inom kort kommer att praktiskt visa, att detta från visst håll mycket förkättrade system dock skall vara i stånd att kraftigt motarbeta den ekonomiska och äfven andliga upplösning, som nu kännetecknar vårt land.

Vestgöta Korrespondenten kostar, **postarvodet inräknadt:** för helt år 3 kr. 96 öre, tre qvarts år 3 kr. 36 öre, halft år 2 kr. 40 öre, ett qvarts år 1 kr. 32 öre och en månad 60 öre.

Dessutom har Vestgöta Korrespondenten till tjenst för dem, som endast ha råd att betala en ringa penning för en tidning, en veckoupplaga.

Vestgöta Korrespondentens **veckoupplaga** kostar, postarvodet inräknadt, för helt år 1 kr. 20 öre, tre qvarts år 95 öre, halft år 70 öre och ett qvarts år 50 öre.

Vestgöta Korrespondentens fullständiga namn är Vestgöta Korrespondenten, Sköfde Tidning. Med anledning deraf varnas allmänheten att förblanda Vestgöta Korrespondenten med en nyligen uppsatt tidning, som kallar sig endast Sköfde Tidning och som är frihandelsvänlig. Högaktningsfullt

[52] **Redaktionen.**

Gerolda. Gerolda. Gerolda.

I hvars och ens (äfven damers) åtanka rekommenderas den nya, nätta och spännande historisk-romantiska berättelsen »Gerolda», hvilken ej kan erhållas annorledes än genom insändande af 60 öre i frimärken till literatör *H. F. Löhr*, Varberg. Bokens egentliga pris är kr. 1: 25. [44]

Sveriges billigaste dagliga tidning

Nya Dagligt Allehandas lilla upplaga.

Prenumeration, som endast mottages i landsorten, utgör, inberäknadt postarvode, för helt år kr. 7,50, halft år kr. 4,00, 3 månader kr. 2,00, 1 månad kr. 0,75.

Historisk roman af Zacharias Topelius.

Snabba notiser och telegram.

Särskild landtbrukstidning.

[42]

Prenumeration sker i landsorten endast å närmaste postanstalt.